

Kuntaliiton kärkitavoitteet hallitusohjelmaneuvotteluihin

1. Kuntatalouden miljardin vaje kurottava umpeen - uusiin tehtäviin tarvitaan täysi valtion rahoitus

Tavoite: Kuntatalous on tasapainotettava hallituskauden 2019-2023 aikana. Mahdollisten uusien ja laajenevien tehtävien aiheuttamat kustannukset on korvattava kunnille täysimääräisesti voimassaolevan lainsäädännön mukaisesti. Kuntien tulojen ja menojen välinen miljardin aukko on kurottava valtion ja kuntien yhteistyössä umpeen lisäämällä valtionosuusrahoitusta, laskemalla kuntien kustannuksia ja vahvistamalla kuntien veropohjaa kanavoimalla esimerkiksi pääomaverotuloja kunnille.

Taustaa: Vuosien 2020–2023 julkisen talouden suunnitelman mukaan kuntatalouden toiminnan- ja investointien rahavirta pysyy ilman uusia toimenpiteitä 1,2–1,7 mrd. euroa negatiivisena koko kehyskauden 2020–2023.

Julkisen talouden suunnitelmaan jo sisältyvät valtionosuuksien lisäykset, jotka johtuvat mm. Kiky-leikkausten päättymisestä, indeksikorotusten tekemisestä ja kustannustenjaon tarkistuksesta, on maksettava kunnille lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Tämä ei kuitenkaan vielä kuntataloutta vahvista, ainoastaan estää sen heikentämisen jatkumisen.

Jotta kuntien vastuulla olevien hyvinvointipalvelujen ja muiden tehtävien rahoituksesta sekä kasvavista investointi- ja korjausvelkapaineista selviydytään, tätä tulojen ja menojen erotusta on kurottava suunnitelmallisesti umpeen. Samaan aikaan kuntien on välttämätöntä tehdä investointeja myös tulevaisuuteen, esimerkiksi digitalisaation ja tekoälyn täysimääräiseen hyödyntämiseen muodossa.

Lisätiedot: Kuntaliiton varatoimitusjohtaja Timo Reina, puh. 040 555 8458

Kuntaliiton kuntatalouden hallitusohjelmatavoitteet kokonaisuudessaan:

<https://www.kuntaliitto.fi/asiantuntijapalvelut/kuntaliiton-hallitusohjelmatavoitteet-2019-2023/miten-turvataan-kuntatalouden-kestavyys-ja-liikkumavara>

2. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus on valmisteltava parlamentaarisesti ja alueelliset erot huomioon ottaen

Tavoite: Mahdollistetaan uudistuksen kunta- ja kuntayhtymäpohjainen eteneminen lainsäädäntöä ja rahoitusjärjestelmää kehittämällä.

Taustaa: Kuntaliitto katsoo, että sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen alkuperäiset tavoitteet ihmisten hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen, palvelujen yhdenvertaisuuden parantaminen ja kustannusten hillitseminen on saavutettava. Uudistuksen valmistelua on jatkettava jo tehty valmistelutyö hyödyntäen. Sen onnistunut toteuttaminen vaatii parlamentaarista valmistelua ja paikallisten olosuhteiden huomioon ottamista. Eri puolilla maata tulee perustellusti voida tehdä erilaisia ratkaisuja. Valinnanvapautta voidaan lisätä palvelusetelijärjestelmän avulla.

Mahdollinen vanhuspalvelujen henkilöstövoimavarojen lisääminen tulee kohdentaa sekä kotihoitoon että ympärivuorokautiseen palveluasumiseen. Valtion on kompensoitava mahdollisten laajenevien tehtävien ja henkilöstön lisäämisen aiheuttamat kulut kunnille täysimääräisesti valtionosuuksissa.

Lisätiedot: Kuntaliiton varatoimitusjohtaja Hanna Tainio, puh. 050 567 1724

Kuntaliiton sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen tavoitteet kokonaisuudessaan:

<https://www.kuntaliitto.fi/asiantuntijapalvelut/kuntaliiton-hallitusohjelmatavoitteet-2019-2023/miten-rakennetaan-kuntien-maakuntien-ja-valtion-roolit-seka-toimivat>

3. Valtion budjettirahoitusta liikenneinfraan nostettava 800 miljoonalla eurolla

Tavoite: Perusväylien ylläpitoon on välttämätöntä saada 300 miljoonan euron vuosittainen korotus. Lisäksi liikenneverkon vaikutusperusteisten kehittämishankkeiden rahoitusta tulee nostaa vuosittaisesta 500 miljoonasta miljardiin euroon.

Taustaa: Suomen liikenneinfra on jäänyt jälkeen muiden Pohjoismaiden tasosta, eikä valtion rahoitus liikenneverkkoon ei ole pysynyt ajantasaisena. Tämä näkyy rapistuvina väylinä ja kehittämishankkeiden viivästymisenä.

Tiestön ja rataverkon heikko kunto vaikuttaa suoraan jokaisen suomalaisen arkeen. Liikenneinfran merkitys kansantaloudelle, viennille ja työllisyydelle on suuri. Toimivat liikenneyhteydet ovat tärkeitä kaikkien kuntien, kaupunkien ja alueiden saavutettavuudelle ja parantavat niiden kehittymisen edellytyksiä.

Lisätiedot: Kuntaliiton toimitusjohtaja Minna Karhunen, puh. 050 380 5907.

Kuntaliiton yhdyskuntia ja ympäristöä koskevat tavoitteet kokonaisuudessaan:

<https://www.kuntaliitto.fi/asiantuntijapalvelut/kuntaliiton-hallitusohjelmatavoitteet-2019-2023/miten-varmistetaan-kuntien-edellytykset-rakentaa-kestavia-yhdyskuntia-ja-hyvaa>

4. Kunnat mukaan työllisyysasteen nostamiseen

Tavoite: Työvoimapalvelujen vaikuttavuutta on lisättävä siirtämällä kokonaisvastuu työllistämisen lähipalveluista kunnille.

Taustaa: Työllisyysasteen nostaminen 75 prosenttiin edellyttää, että työvoimapalvelut saadaan vihdoin kuntoon ja kytkettyä paremmin elinkeinojen ja osaamisen kehittämiseen sekä kotouttamiseen. Tässä kunnat ovat luonteva monialainen toimija.

Kuntaliiton arvion mukaan kunnille voitaisiin siirtää kaksi kolmasosaa TE-hallinnon henkilöstökuluista. Tämä yhdessä kuntien omien, yli miljardin euron suuruusluokkaa olevien työllisyyspanostusten kanssa nostaisi julkisiin työvoimapalveluihin käytetyt resurssit lähemmäs pohjoismaista tasoa ja varmistaisi, että koko maassa olisi nykyistä yhdenvertaisemmat lähipalvelut työttömille työnhakijoille.

Työllistämisen vaikuttavuutta voidaan lisätä kehittämällä kunnille kannusteita esimerkiksi verotuksen ja työmarkkinatuen kuntaosuuden kautta. Työvoimahallinnon resurssien ja toimivallan siirtäminen laajemmin kuntiin sekä mahdollisuus työhallinnon asiakastietojärjestelmien käyttöön tehostaisi merkittävästi resurssien käyttöä ja yksinkertaistaisi järjestelmää.

Viime vaalikauden aikana toteutetut alueelliset kuntaperusteiset työllisyyskokeilut tuottivat hyviä tuloksia ja niissä käytetyt toimintamallit tulee hyödyntää.

Lisätiedot: Kuntaliiton varatoimitusjohtaja Timo Reina, puh. 040 555 8458

Kuntaliiton elinvoima- ja työllisyystavoitteet kokonaisuudessaan:

<https://www.kuntaliitto.fi/asiantuntijapalvelut/kuntaliiton-hallitusohjelmatavoitteet-2019-2023/miten-vahvistetaan-kuntien-avainroolia-elinvoiman-moottorin>

Lue lisää kaikista Kuntaliiton hallitusohjelmatavoitteista täältä:

<https://www.kuntaliitto.fi/asiantuntijapalvelut/kuntaliiton-hallitusohjelmatavoitteet-2019-2023>